

Waarom reizen we?

Zolang de mens bestaat, reist hij. Ik ook. Van de Mongoolse hoogvlakte tot een Portugees eco-dorp, een dicht regenwoud of een indrukwekkend gebergte: onderweg zijn geeft me voldoening. Wat drijft me ertoe steeds weer mijn tas te pakken en op pad te gaan?

De onge Kunsteldheid van een vissersdorpje, de eenvoud op het Chinese platteland. Op mijn reizen zoek ik, zoals veel anderen, naar onontdekte plekken en authenticiteit, iets waar het me in het dagelijks leven aan lijkt te ontbreken. Mijn gevulde koelkast en gevarieerde kledingkast, de wegen die ik dagelijks bewandel, de vrienden en bekenden die binnen handbereik zijn: het staat allemaal in groot contrast met de verwondering en vrijheid die reizen mij geeft.

Wanneer we op een plek komen waar mensen een sober bestaan leiden, roept dat een verlangen op naar eenvoud. Niet weten waar je de volgende dag slaapt, geeft een gevoel van onafhankelijkheid. Reizen inspireert om het leven thuis anders in te richten – maar dat blijkt in de praktijk vaak lastig. De mogelijkheden en keuzen schreeuwen ons toe. Thuis hebben we een zee aan afleiding, en het is moeilijk om er niet aan toe te geven.

DILEMMA

Reizen naar onaangeroerde plaatsen stelt ons voor een dilemma. Hoe vaker we ongerepte plekken bezoeken, des te meer deze zich ontwikkelen en des te minder eenvoud we er op den duur vinden. Twaalf jaar geleden was ik voor het eerst in Cambodja, en ik was aangenaam getroffen door het gebrek aan overdaad. Toen ik er negen jaar later terugkeerde, waren primitieve dorpjes veranderd in bruisende backpackersoorden vol pubs, hotels en scooters.

Afgelopen weekend keek ik de documentaire [*Banana Pancakes and the Children of Sticky Rice*](#). De Nederlandse filmmaker Daan Veldhuizen maakte een prachtige film over een klein dorp in Laos dat sinds kort een grote toestroom van toeristen kent. Langzaam maar zeker verandert het dorp van een zelfvoorzienende gemeenschap in een samenleving waarin geld verdienen een steeds belangrijkere rol speelt. De dorpsbewoners ontvangen de horden backpackers met oprechte nieuwsgierigheid en zijn dankbaar dat hun toekomstdromen dankzij het toerisme werkelijkheid kunnen worden: het bouwen van een stenen huis, kinderen die in de stad gaan studeren. De bezoekers op hun beurt waarderen de authenticiteit en vriendelijkheid van de bewoners, die niet is aangetast door westerse invloeden. Dat geeft bevrediging. Ondertussen dragen diezelfde bezoekers bij tot de afbrokkeling van de door hen zo gekoesterde authenticiteit. Te zien is hoe het dorp elektriciteit krijgt, hoe restaurants in plaats van plakkerige rijst 'All You Can Eat Western Breakfast' aanbieden en hoe de natuur plaatsmaakt voor nieuwe hotels.

NIEUWE ERVARINGEN

Is dat goed of slecht? De westerse mens kan reizen, dus reist hij. Reizen geeft ons inzicht in de wereld en in onszelf. En voor de bewoners van het dorpje in Laos is dat eigenlijk niet anders. Ook zij dromen van verre bestemmingen. Ook zij zoeken naar nieuwe ervaringen en vinden die in de toestromende stoet reizigers. Ze worden geïnspireerd door de westerlingen met hun eigenaardigheden en gebruiken, en hopen de kans te krijgen de grote wereldsteden met eigen ogen te zien. En juist het geld dat de westerlingen met zich mee brengen, maakt dat mogelijk. Zoals een van de dorpingen zegt: "Ik zie elke dag weelderige groene bergen om me heen, ik zou weleens omgeven willen worden door iets wat door mensenhanden is gemaakt."

Mensen zoeken en mensen reizen. Misschien is de plek waar ons huis staat wel de beste plek op aarde – maar op de een of andere manier hebben we de reis nodig om dat ook zo te ervaren.